

Das Latweeschu draugs.

1844. 17. August.

33^{sch} lappa.

J a u n a s s i n n a s.

Is Rihges. Widsemmes waldischanas-teefa 29tâ Mai irr islaiduse pawehle-
schanu, kas Latweeschu wallodâ pahrtulkota, tâ skann: »Widsemmes waldischanas-
teefa, papreelsch iskloufijuse, ko ta kommissione, kas deht Widsemmes semneeku lif-
kumeem irr eezelta, pah to fakka, un tad arri dabbujuse sinnabt, ka arri augsti
zeenigs Widsemmes, Jggauuu semmes un Kurssemmes general-gubbernaters, baron
son der Pahlen arri to arsiht labbu effam, nu ar scheem raksteem nospreesch un wisseem
par sinnu fluddina: »ka itt lihdsigi, kâ 476ta weetina eelsch semneeku lifkumeem
spreesch, kahda wakka fainneekeem effoh, tâ pat arri muischneekem, — kâ arri
jau lihds schim notizis, — irr pakauts, muischas usraugeem to pahrmahzi-
schanu muischâ uswehlet, un prohti: pah wirrischkeem strahdneekeem lihds
fesch sitteneem ar speekt, un pah seewisshkeem strahdneekeem lihds fesch sitteneem ar
rihtsteem, — jo turklabt muischneekem, pehz 156tas weetinas eelsch semneeku lifku-
meem, tok nahkâs atbildeht, kad wiinnu weetneeks buhtu darrijis pahrafi.«

Is Zehseh m. 9tâ Augusti preeksch puffedenas pulksten' 10 eefahzâhs schinni
gaddâ Widsemmes mahzitaju leela runnas = deena ar Deewa wahrdeem
eelsch Zehsu basnizâs. Bija wairak kâ 60 mahzitaji fanahkuschi, un general-super-
dents to paschu deenu weenu kandidatu, wahrâ Wetterstrand, tur eefwehtija par mahzi-
taju preeksch Bartolmeiisa draudses. Pehz puffedenas pulksten' 4 tabs ihstenas farun-
naschanahs eefahzâhs.

Is dsittas Kreewu semmes. Leijas-Nowgorodes gubbermentê, Gorbato-
wes aprinki, tai zeemâ Wormsê, 24tâ Mai, semneeka seewa 4 behrnus us reis
dsemdejuse, 2 deplus un 2 meitas. Weens dehts dsihwoja 17 stundas, ohtrs 20,
bet abbas meitinas tik weenu paschu stundu bija dsihwas.

Is Wihnes, Estreikeru Keisera pilsfehtras, Wahzsemme. Arri
Donau = uppe scho waffaru tohti bija peepluhduse un gahje ar warrenu straumi.

23schâ Jubldeenâ pehz puffedenas tur pa uppi no augshas atnahje pahri rottes
saldatu us trim plohssteem, un jau taifijahs peeset pee mallas, bet straume dsinne
weenu no scheem plohssteem ar tik leelu warru prett pihtari, ka plohsst us
weetas fahschihde, un 26 karrâ-wihri lihds ar sawa wirfneeku eekritte straumê.
No scheem 10 wihri lihds ar to wirfneeku ne glahbjamtnoslihtke. Warr gan brishnotees,

kà tik dauds wihru no tahda pulka, no furra katram pehz liffumeem gruntigi eemahja peldeht, warreja noflieht; bet wajaga sannaht, ka winni drihs wiffi bija jauni, kas wehl gruntigi ne bija mahzjufchees peldeht.

Is Schweizeru semmes. Grau-bindenes walsti, ne taht no Reiu-uppes un no tahs pilsfehtas Ruhr stahw leels leels kalns, wahrda Kalanda, bet leijs, blakam pee pafcha kalna, atrohdahts finuks zeems, fo nosauz Zelsberg. Zau zittkaht zee ma-taudim dauds flahdes irr notiffufchas, wiffwairak seemas laika, kad no kalna wirfgalla mas sneega atschkirrahs un pa masitim nowahrcidamees leijs, palikke par leelu sneega bumbi un heldsoht zeemam uskritte, mahjas fatreeze un lohpus un laudis aisbehre. Bet taggad rahdahts, ka warren' leels gabbals no pafcha kalna un kas taifni zeemam siahw pahri ka atschkirrotees un jau laifchootes zeemam uskritt. Un teefcham ta irr. Waldifchana lifke to leetu ismekleht zaur semmes mehrnee-keem, un tee atradde, ka ar katru deenu tik leels kalna-gabbals, kas warr buht lighd 30 jeb 40 millionu birkawu smaggumâ, jo wairak laifchootes us leijs. Wehl nu gan ne warroht sannaht, woi nokrittifchoht drihs jeb woi tik pehz gaddeem; ta part ne, woi wifs leels gabbals us reis krittifchoht jeb woi pa dalkahm; bet to gan sinn, ja krittif wifs us reis, tad ne ween us weetas ar wiffu zeemu un winna 400 eedfihwotajeem buhs pa gallam, bet tad arri patte Reines-uppe, pa leelu strehki aisbehrta, laifkam ar leeleem pluhdeem ne isfkaitamu flahdi padarrihs. Waldifchana, tohs zilwekus gribbedama glahbt, irr nospredufe, winneem zittu semmi, drohshaku weetu eerahdiht, kur few jaunus mahjas ustaifht. Bet fchi jauna weeta irr Emfere walsti, kur arri jau zitti zilweli dshwo, kam Kattoku tizziba, un Zelsbergera laudis atkal turrachs pee Luttera tizzibas. Bet nu tee Kattoki, wiffwairak no faweem mahzitojeem pahrunnati, ne mas ne pakauj, ka tee zitti eenahf winnu walsti, ja ne atmett sawu un pechemm winnu tizzibu. Winni nifna prahta arri jau tohs pahus atkal irr israhwufchi, fo waldifchana bija liffufe eestahdiht, tohs jaunus rohbeschus eefihmeht; bet Zelsbergera laudis apleezina, ka labba ki gribbetu, lai kalns winneem uskritt, ne ka winni sawu Deewa wahrdu tizzibu arstahru. Un luhf, kamehr nu tee Kattokifcheem nelaimigeem leedspalihdfeht, jau kalns pa gabbaleem fahf scheem gahstees wirfu. 11 ta Zuhli, wakkara pulksten' 11, atschkirrahs pirmajs kalna gab-bals, un nokrisdams neganti eebailoja wiffus zeema eedfihwotajus. Schis gabbals bija tik warren' leels, ka leels leels nams, un dsinne tik pulka semmes few preekfcha, ka wif-fas zeema eelas lighd supmallu ar to bija peekaifitas, bet itt ka zaur Deewa brighumu flahde wehl ne notikke. Dhtra deena preekfch puffdeenas ohtru reis atmini gahfahs leijs. Ah! ja ne drihs steigfees, eedfihwotajus glahbt, tad gan nestaitamas nelaimes notiks. Deews, effi schehligs!

Is Parifches. Dshwo taggad tur gudrs wihrs, wahrda Margart, kas irr isdohmajis, ka tad drohshaki ar fihfchu puhfcheem warrefchoht braukt gaisa, ja tohs ne nemfchoht pa weeneem bet labbu teefu kohpa; jo winsch fakka ta: kad tik ar weenu puhfi uskaphj, tad brauzejam drihs nelaima warr usnahkt, kad puhlis sprahgt un duhmu lufti islaisch; bet kad trihs jeb tshetri irr faseti stipri un ar sinnu kohpa, tad lai arri weens sprahgt, tee zitti wehl pastahwehs spehka. 10 ta Zuhli winsch, sawu

gudribu ar to pulku puhfchtu isprohwedams, pulksten' 6 pehz puffdeenas ar sawu jaunu meitu no 17 gaddeem fohpâ eekahpe tanni widdus laiwâ un tâ ar teem puhfchleemus brauzegaifâ. Pilsfehneeki, fabrigi fo jaunu dabbut redseht, pa leeleem barreem bija fahrehjuschi; 4000 zilweki winnamwehl bija naudu malfajuschî par to, ka tik tuwumâ warreja flartitees, un ahra us eelahm un platscheem gan wehl lihds 50,000 buhs stahwejuschi. Smulki isflattijahs, kad winni ar sawahm laiwinahm taisni uskahpe gaisâ, meita ismette pulkes semmê, un laudis lihgfmojahs, to flattohr. Pehz brihtina wehisch winnus dîinne us deenas widdus puffi, bet arri tad arween kahpe augstaki, kamehr winni tik masi isflattijahs, kâ putraimisch. Laiks bija jauks un flaidrs. Dauds juhdsu tablumâ winni pehz mas stundahm laimigi nolaidahs semmê.

Juhli=mehnesi eeksch Parishesches mehds pilsfehneeki pahri deenas tikween lusterees; tad eet pa pulkeem apfahrt us eelahm, un platscheem, un arri dahrsôs, lihgfmodamees Preezajahs wakkarôs pahrt tahm tuhstoschahm fwezzehm, kas ais lohgeem spihd, un pahrt to mujiski, kas wiffur atflann. Un eeksch dahrseem, ak tawu brangumu! kâ tur wiffâs mallâs un faktôs spohschi gohda=ugguni mirds; un wal! zil leeli, ne=iskaitami pulki kauschu tur wasajahs. Bet schinni gaddâ eeksch Ehnina dahrsa leela nelaima zaur to warrenu pulku kauschu notikufe; jo tik neganti spehrahs un zits zittu fpeede, ka weena jauna meita no 12 gaddeem pa wiffam tikke fasperta, un 10 zitti zilweki bes jehgas bija ja=aisness. Dokteri gan ar fcheem irr publejuschees, un arri daudseem palihdsejuschi, bet pee diweem seewischkeem wairs naw zerribas, ka wehl dshwotaji buhshohr.

Luhf' tawus firds = shehligus negerus!

Nahts bija, bet debbes bija flaidra un juhra rahma. Diwdesmit=aston zilweki gabje ar kuggi paschâ juhra. Wifs sihmejahs, winneem laimes buhshohr, pahrei johr. Laiks bija jauks un flaidrs, matroschi preezigi dseedaja, kamehr wilnischî lehkadami kuggi wiffapfahrt apflalloja, un kapteins stahweja kugga wirtsu, ar reisnezi farunnadamees pahrt mihtu tehru semmici. Us reis zitti wihri, diwus fohlus tabt no winneem stahwedami, gauschi istruchfuschees fahl kleegt, un luhf', spohscha leefma fittahs is kugga ahra. Deews sinn, zaur kahdu nebehdbu ugguns eekschâ bija nahzis wallâ, un nu ahtrumâ ar sawahm breefmahm jau pahrnemm kuggi. Zil ween spehdami, lautini publejahs, ugguni pahrworrecht; bet wifs par wolti! Tullacht wehisch fazeltahs un debbes wiffapfahrt aptumfchojahs. Leefma, ne=uswarrejama, dabbu wiesrohku un fagrahbj kuggi no malla mallahm. Schis stahw weenâs leefmâs, grimst, nogrimst dibenâ.

Eâ notikke 1829câ gaddâ, April=mehnesi, kad jau pawaffaras laiks grohfigs. Masa laiwino, tik ar mioklahm is leefmahm israuta, kugga = laudis wehl us brihtinau bija glahbdama usnehmuse. Eâ arri reisneeki wiffi jukku julkahm bija eemetruschees. Bet ak atkal jaunâs bailes parahdabs! Jo winni wiffi ar breefmahm drihs nomanna, ka, ta pulka kauschu deht, stuhmannam ruhmes peetruchs, laiwu isglahbt, ja tik wehisch drufjin ween paliks stipraks; un jau wilni fahl fazeltees un pehrkons ruhrt. Kapreins ar kugga = laudim ahtrumâ farunnajahs, kas ja=darra. Wajjaga labbu teefu zilweku mest juhra; zittadi winni wiffi eetu pohstâ. Par eefahkumu ar diweem

tà nabhahs darricht; tod jan redsehs, wol buhs gan. Bet kureus nu buhs fahemt? kureus islahft?

Negeru wihru winneem gan labs pulzinsch laiwâ, bet woi teem spehka truhft pretti-turretees? Kuesch drihftstahs te weenam no scheem rohku peelift? — Bet sturme ar karyu minuti aug, un laikam pehz brihtina wiini wiffi flift dibbenâ. Kapreins behdigs turr abbas rohkas preeksch azzim; jo winsch atshft, reisneeze ar faru behrnu bes. schelschamas irr ja-nosflidzina.

Schohs wahrduus weens no negereem dsirdejis, ohtram dohd sismi, ar rohku tam us plezzi fisdams, fluffi ar to farunnajahs un tad ar ffannigu balfi kapteini tà usrunna: »apfwehre man, ka tu muhsu gaspafchu gribbi glahbt, tad meh's abbi tuhlin eemettifimees juhâ!» — »Nè! nè!» tà sauze reisneeze patte, »to schelastibu es ne warru peenemt. Lik weenu leetu es luhdsu: — ka juhs, kapteins, mannu behrnu glahbjeet; no schahs stundas lai tas irr juhfu behrns!«

»Nabbaga behrninsch!« tà isfauze abbi negeri, to behrniu ar affarahm apfampdami; »tur aufschâ meh's ar tew atkal fatiksim.« Un ar piikstu us debbest rahdisdami, turklabt pehrkonam euhzcht un sibbenam sperrohr, schreibrabs no behrnina, eelheze abbi juhâ, un tuhlin arri wilni winnus bija egluhjufchi. Bet raug', kahds brihnum's noteek! Schis schelschirdigs darbs ite kâ Deewa dustmibu opluffina: wehisch us weetas stahjahs, wehtra norimst — un fugga laudis irr isglahbti.

Sinna, zil naudas 16. August: mehn. deenâ 1844 eeksch Rihges malfaja par daschahm prezzehm.

Par	Malfaja:	Subr. nauda. Rb. R.	Par	Malfaja:	Subr. nauda. Rb. R.
1	puhru rudsu, 116 mahrzinns smeggu	1 35	1	pohdu (20 mahrzineem) wasku	6
—	meeschu, 100 mahrzin. smaggu	1 10	—	tabata	75
—	kweeschu, 128 mahrzin. smaggu	2	—	fiveesta	2 30
—	ausu	80	—	dselses	75
—	firnu	1 60	—	linnu, frohna	1 40
—	rupju rudsu: mistu	1 45	—	— bracka	1 10
—	bibdeletu rudsu: mistu	2	—	kannepu	75
—	bibdeletu kweeschu: mistu	2 70	—	schreibu appinu	2
—	meeschu: putraimu	1 60	—	neschichtu jeb prezzes appinu	1 20
—	eefala	1 25	—	muzzu fitku, egku muzzâ	6 25
—	linnu: sebtas	2 13	—	— laedu muzzâ	6 50
—	kannepu: sebtas	1 50	—	smalkas fahls	3 75
1	wesuma fecna, 30 pohdus smaggu	4	—	rupjas baltas fahls	4 10
barrota	wehrschu galku, pa pohdu	1 20	—	wahiti brandmihna, pussdegga	8 50
			—	— dirdegga	9

Lihds 16. August pee Rihges irr amahlfufchi 1087 fuggi un aisbraufufchi 932.

Latweeschu drauga

p a w a d d o n s

pee № 33.

17. August 1844.

J a u n a s s i n n a s

pahr to,

fà taggad ar ewangeliuma mahzischanu eet paganu semmès.

II. Rà ar to eet pee teem Kaffereem, Deenas-widdus Abfrikà,
ap to zeemu Mekuatlín.

Mahzitajs D a u m a s, fo Parisheses Luttera-draudsjes irr stellejuschas us Deenas-widdus Abfriku, tas is ta zeema Mekuatlín Kafferòs irr raktijis pahr saweem darbeem tà:

Ea fehriga, kas muhs tè preeksch pahri mehnescheem tik gauschi istruhzinaja un man drihs schinni mannà beidsamà gaddà buhtu aishnehmuse no pasaulés, taggad — flawehs Deews! — irr beigufees. Tam Kungom patifke, muhs no schahm behdahm atpestiht un sawu waigu, kas ar preeku pilnibu muhs swehti, mums atkal likt atspihdeht. Bet muhs ihstènà laità, lai nu gan arri gruhti, pahrmekledams, winsch tok peepalishdeja, paganeem muhsu preejas-mahzibas spehku skaidri preeksch azzim likt. Tee, fo tas Kungs atnehme pee few, tee schlihròs no schahs pasaulés, preezigf zerredami, ka winneem muhschigi labbi klabfees, un parahdija paschà nahwes brishinà, ka firds winneem pilna meera, kà jau Deewa behrneem. Tee atkal, kas atspirge, pa sawahm ilgahm zeeschanahm padewahs tizzigi Debbees-tehwam. Weens wihrs, Johann Noga wahrda, no fehrigas atspirdsis, atnahze pee man, un farunna: jahs pahr to, fo winsch pa to starpu dabbujis peedsihwoht, kab bija flims. Weens no teem pirneem wahrdeem, fo winsch us man teize, bija schis: »Zuhs mums gan daudstreif essat fazzijuschy, ka kristigs zilweks sawàs zeeschanàs no augfchenes dab bujohf palihgu. Kaut gan es wiffu, fo juhs man fazzijuschy, esmu tizzejis, ratfchu pahr scho leetu galwinu esmu krattijis; bet taggad wairs ne schaubohs schinni leetà. Es esmu zeetis, zil ween zilweks warr zeest, bet schahs zeeschanas man bija kà neeks; brishcham man arri wehl usnahze tahds preeks un tahda lihgsniba, fo es ne eefpehju jums issfazzihf; es nomanniju, ka tas, kas man fitte, to darrija, man mihtodams, un tà es, Deewu luhdsoht un ar sawu pestitaju saweenojotees, atraddu leelu augstu laimi.« — Tik fo spehks winnam palahwe, winsch wiffeem, kas winnu apmekleja, stahstija pahr sawahm zerribahm eeksch Jesus. Wiffwairak Deewu luhdsoht, winsch pabeidse katru farunnaschannu. Winna seewas wezzaki, kas itt tahf no scheienes dsihwo, dabbujuschy sinnahf, ka winsch tik gauschi flims bija, atnahze, drohschi zerredami, ka winsch dsihwozajs ne buhschoht, un ka winni tad pehz schahs semmes eeradduma ne ween wiffas winna leetas, bet arri winna seewu un behrnus warreschoht eemantohf. Winneem gan bija kà nasis firdi, redsoht, ka winsch wehl dsihwoja. Bet no bailehm winni tam tuhwu ne nahze, apfweizinoja winnu tik preeksch durwim un maf wahrdu ween us winnu runnoja. Johann ar winneem farunnajahs pahr to, kas winnam

weenigs preeks bija, un winnaus aizinaja eenahkt nammâ, lihds ar winnu to Wiffu augstaku peeluhgt. Bet winna aizinaschana mas palihdseja; jo tik ko Johann beidse Deewu luhgt, winni aifgahje, un no ta laika tē wairs ne weens pats zilweks winnaus redsejis.

Weena meita, Anna Ketta wahrda, fazzija kahdu reissi mannai gaspaschat, ka winnai pahf sawas flimmibas laiku grubri effohf bijis ja-zihnijahs un ka dascha brichina winnai ta bijis ap firds, itt ka ta wiff-grubtaka nasti winnu pee semmes speeduse. Bet schinni sawa leela noflumschanâ winna effohf greesusees pee mihfu Deewu un tam wiffas sawas behdas issuhdsejuse. Tas Kungs, kas sawu waigu tik tadeht preeksch winnaus bijis paslehpis, ka winna mihliba un schehlastiba winnai pehz parahdihrohs jo leelaka, tas ar saweem swehteem wahrdeem itt ka ar ahristes sahlehbm winnaus apbehdinatu firdi tik tohri effohf atspirdsinajis, ka winna to laimi ne spehjoht isteikt, ko to laik' baudiuse. Zittkahrt nahwe preeksch winnaus ta wiff bailiqaka leera bijuse, bet nu winna us to effohf preezajusees, itt ka us labbu wehstueffi. Winna effohf, itt ka swehts Pahwils, eegribbejusees atraifihfa tapf, ka warretu pee Kristus buht; tas winnai dauds mihlaki bijis, ne ka ilgaki tē dshwoht schinni wahrgu un grehku pasaulē. Bet tatschu tam Kungampatizis, winnu wehl usturreht un liff pa wiffam atspirgt; — un par to meh's to Wiffu-schehligu teizam un flawesam, jo schi meita mums tē par leelu eepreezinaschanu.

Es scho sawu grabmatu wehl ne warru pabeigt, pirms jums arri tē dauds mas buhschu stahstijis pahf weenu atraifni, kas patte wahrda Mamoleko un kurras wihru nosauze Koetloē. Kad ta sinna no winnaus wihra mihfchanas bija ispaudejusees, tad wiffi winna raddi ka wannagi atskrehje, winna mantas sawa starpa dalliht, winna seewu lihdsahemt, ko arri jau weens no winnaem prezzehf apnehmahs, un winna behrus, ko jau us schahdu kahdu wihsi dohmaja atkal taifht par dshunteem zilwekeem. Bet preeks mums bija, redsoht, ar kahdu drohschu un gudru prahtu atraifne schahm fahrdinaschanahm prekti stahweja, un mums turflahf bija ko brihnootes pahf ta ewangeliuna spehku. Esahkumâ mekleja raddi ar mihlibu winnu fubbinahf lihds eet, ar wiffas deem selta-wahrdeem winnai peeglaudijahs un apleezinaja, ka winnai, kad weena patte palifschohf muhsu zeemâ, dauds buhschoht ja-zeesch; jo winnai tof ne weens zilweks buhschoht flahf, kas winnaus lohpus apfohptu. Pehz tee fazzija, ka winnai tof wajadsetu, teem nahkt lihds; ka tad arri neds winnai, neds winnaus behrnceem kas peetuhktu. Bet winna, itt labbi sinnadama, zil wiffi tahdi wahrdi ispaganu muttes geld, teem atbildeja drohschi arri ta: winna effohf kristita seewa, un ne warroht usnemtees, ar winnaem kohpa dshwoht; tee winnu arri ne mas ne saprastu, un ta patt arri ne spehtu winnaus firdi ta apmeerinahf, ka wajagohf. Nu tee usreis nomette sawas awju drehbes, apdraudeja nabbaga seewu us to pehdigu, un darrija ar winnu, itt ka winna buhtu trakka. Buhtu winnu ir fittusch, ja ne buhtu bailojusees, ka meh's pahf tahdu drohschibu winnaem atmakatum. Mamoleko meerigi winnaem teize: kad winna nu jau paganu tizziba effohf atfazzijuse, tad gan muhscham ne usnemshotees, schē to weetu atshahf, fur winna ar saweem brahteem un mahsahm eeksch Kristus dshwojohf un sawa dwehseles ganna mahzibas flaufohf. Nabbaga seewai, kamehr sawu waidneeku preekschâ stahweja, bija deesgan meera un drohschibas, bet kad tee bija aifgahjusch, tad behdas winnaus firdi pahrnehme un winna raudoht ne warreja walditees. Pehz

tam wehtra pahrgahje, un winna taggad deesgan meerigi un laimigi ar faweem behreem kohpâ tē dshwo.

No teem zilwekeem, kas schinnis pehdigōs laikōs tē muhsu tizzibai peegreesahs, irr ihpachl weens, pahr ko mehš lohri effam brihnojufchees, bet kas turklaht arri muhsu firdis swehti zaur to eelihgsmoja, ka mehš pee winna flaidri dabbujam redseht, zil ne = issakkam' leela muhsu pestitaja mihlestiba us teem nabbaga grehžineekeem. Tas irr weens Kasseru wihrs, Mokaō wahrda, kas wehl preeksch mas gaddeem desmit juhdses tabl no scheienes, tanni apriaki Tabba=Vossiu, dshwoja. Kad winsch dširdeja, ka schē tee kristigi mahžitaji flinneekus dseedejohr, ne kahdu maksu prašidami, tad winsch mums atwedde sawu seewu, lai winnu isahrstejohr. Deews apswetiija muhsu publes, un winna pehž ihfa laika palikke weffela. Pa wissu to laiku, kamehr winna tē bija, winna no wissas firds tohs wahrduš usnehme, kas man nahžahs winnai pahr winnas dwehseles labklahschanu fazzih. Tam Kungam pehž sawas schelastibas patikke, to labbu sehlu winnas firdi list dihg. Winna palikke tizziga un no wissas dwehseles dewahs tam kalpoht, kas, tohs grehžineekus pasaulē atpestiht, sawu affini pee frusta=stabbā issehjis. No ta brihscha winna tik us to dohmaja, tē muhsu zeemā dshwoht un nomirt. Bet winnas wihrām pa wissam žits prahts bija. Redsejis, ka winna seewa bija atspirguse, taifjahs atkal us mahjahm eet. Bet kâ brihnojahs, kad schi teize, lai labbaki abbi paleekoht scheitan. Gribbedams seewu tarschu dabbuht lihds, winsch jau diwi reises ar faweem lohppeem dewahs zellâ; bet winnam tomehr ne isdewahs prohjam kluht. Kaut gan winsch itt kâ brihnojahs, ka tē tee mahžitaji tik schelstirdigi effohr, tarschu tahs kristigas mahžibas winnam schlitte pahrgrehtas buht; jo firds winnam neffahs wairak sawâ wallâ meschâ dshwoht, ne kâ tē muhsu zeemā appaksch likkumeem un ar gohdu. Bet woi nu winnam patikke, woi ne patikke, winnam tē wehl bija jaspaleek. Bet nu winsch, zil ween spehdams, sawu seewu sahje spihdünahr, lai muhsu zeemu atstahjohr. Us wissadu wihsu trakkajahs prett ewangeliumu paschu un wisseem kristiteem zilwekeem. Drihs pahr diwu gaddu laiku winsch ne gahje basnizâ. Kad winsch us jaktš bija, tad ne ko ne gribbeja nemit, ko kristihts zilweks winnam dewe, jo winnam bailes bija, ka winnam tad laimes ne buhschjohr. Daschreis, kad tik kur gaddijahs, winsch ar muhsu prettineekeem faweenojahs, kristigu tizzibu apsmeer. Weenreis winsch teize us to wirtsneeku, kam wahids Molicane, tâ: »Schahs jaunās mahžibas effohr labbas preeksch jauneem laudim; bet mehš, mehš paleekam pee faweem eeraddumeem. Teem jauneem to gan palausim, bet winni jau drihs apniks un pee mums atgreesisees.« Zitru reis winsch bija us lauku, zeema lohpus gannidams. Sahje farunnatees ar teem žitceem ganneem, kas wisswairak irr tizzigi. Kad schē ko pahr to kristigu tizzibu fazzija, tad tas winnam reebe un winsch sahje tohs islammahr. Pehž tam winsch nehme sawu schkehpu uu pahri reises sweede gaisâ, teem laudim, kas winnam apfahrt bija, fazzidams: »Ja weens Deews irr, tad lai winsch fawemm mannu schkehpu, tad es eeksch winnu tizzeschu!« Uk tu nabbaga Mokaō! Tas Kungs tew ne nostruhme no sew, kautgan tu tahds negants zilweks bij; nē, winsch tew wehl taifjis par sawas schelastibas šiimi, uu tâ mums no jauna rāhdijis, zil leela winna mihlestiba arri us teem wissrelakeem grehžineekeem irr.

Ihſe laiks peh̄ tam bija pahrgah̄is, tad man zitti dēve ſinnaht, ka Moſa o
 effoht paliz̄is abr-prah̄tā. Sirds man pah̄r to trih̄jeja no bailehm un es ſteidsōhs,
 winnu apmekleht, un, ja tik warredams, ar winnu ſarunnatees. Es winnu atraddu
 tik noſchehlojamu, ka wiſſa manna dwehfele palikke pilna noſkumschanas. Ak! wiſch
 iſſkattijah̄s k̄a weens Deewa=koh̄ziſch, un azzis winnam groh̄ſijah̄s k̄a ſwehram, tā
 ka ſkaidri warreja manniht, ka wiſch trah̄s. Es likku winna taukainus mattus, ko
 wiſch ſew peh̄ ſcho tautu moh̄des tohti garus audſeja, noareest un winna galwu
 ar priſchu uhdeni maſgah̄t. Schette, ka wiſch zaur to palikke meerigah̄s. Sah̄ze
 puſſ-lih̄ds prah̄tigi runnah̄t, un iſteize, ka winnam taggad gruh̄ti ja=zeefch, jo Deews
 ſawās duſmās winnu ſittoht par teem greh̄ſeem, ko wiſch padarij̄is, un par to, ka
 wiſch ne ween Deewa behrnus nizzinaj̄is, bet arri tohs ſwehtus wahr̄dus, ko Deews
 zaur ſaweem kalpeem leekoht ſluddinaht. Es lih̄ds ar winnu Deewu luh̄dsu, un
 winnu pamah̄ziju, mihtam peſticajam patautees, kas arri par teem wiſſ=leelakeem
 greh̄zineekeem effoht mirris, un es no Deewa puſſes winnam ſohl̄iju, ka meers ee-
 nah̄ſchoht winna dwehſelē. Schee wahr̄di tik uſ ih̄ſu laiku winnu moh̄dinaja.
 Winna greh̄ti winnam parah̄dijah̄s tik breeſmigi leeli, ka ſirds winnam uſ reiſ iſ-
 truhtah̄s; wiſch aiſſtreh̄je laukā, tur eemestees grah̄wi, pilnā ar uhdeni, zerredams,
 — tā wiſch peh̄ ſinnaja ſtah̄ſiht — ka tad Deewa azzis, kas winnu wiſſur waijojobt
 un iſſkattotees k̄a ugguns leesmas, winnu ne panah̄ſchoht. Par laimi diwi zilweki
 jah̄ſchus winnu wehl panah̄ze tai brih̄di, kad wiſch nu patt gribbeja noſlihzinatees.
 Peh̄z wiſch wehl oh̄tru reiſ melleja ſew nonah̄weht, ar akm̄ini ſawu galwu dauſi-
 dams. Kad es winnam ſcho greh̄tu pah̄mettu, tad wiſch mau ſazzija: »Man
 nah̄kah̄s, ſawu diſhwibu nobeigt; jo es eſmu paſuddis, kas es Deewa wahr̄du neewaj̄is,
 un winna behrnus nolah̄dejis.« — Deews ſchehligā prah̄tā winna zeefchanah̄m taiſija
 gallu. Pa wiſſam atſpirdſees, wiſch ſteidsōhs manni apmekleht un winna pirmajs
 wahr̄ds bija: »Es eſmu pah̄rwarrehts!« — Un tad wehl teize: »Es eſmu bijis
 leels greh̄zineeks, bet Deews man irr ſchehlojis; un nu man ſirds neſſah̄s, uſ preek-
 ſchu winnam kalpoht.« No ſchah̄s deenas wiſch pee pilna prah̄ta un arri paſtah̄-
 wigi tizz eelſch to Kungu-Jeſu. Mums leels preeks, redſoht, jik labbi wiſch dſen-
 nah̄s, tai pateefibai leezibu doht. Wiſſur, tur wiſch pa ſawu tumſibas laiku tik nes-
 apdohmigs bijis, wahr̄dus runnah̄t prett to kriſtigu tizzibu, tur wiſch ſteidsah̄s
 ſawu jaunu prah̄tu un ſirdi parah̄dih̄t. Preeſch pah̄ri deenah̄m wiſch mau ſazzija:
 »Kameht tas Kungs pah̄r man apſchehlojees, tameht es wehl Moſitſane ne eſmu
 redſejis, bet nu mau gan nah̄kah̄s pee winna eet un winnam ſtah̄ſiht, ko tas Kungs par
 mannu dwehſeli darrijs.«

72.

J a u t a ſ c h a n a s.

26) Praweets Daniels ſpirges un weffels nah̄ze is tauwu bedres. Bet
 woi laſſitajs arri jau ſinn, kas tas tah̄ds Deewa wihrs bija, kam 12 tau-
 was ſtah̄weja pee kah̄jah̄m un 2 ſahnōs, un kam arri ne aſtikke wis?

27) Kas galu irr eelizzis kurwi?

28) Kurſch keh̄niſch ſewiſchki to ſemmes darbu mihlejis?

36.